

Volimo ali samo glasujemo?

Nedvomno ima naš politični sistem več labilnih členov, eden najbolj labilnih pa je prav gotovo volilni sistem oziroma kadrovska politika.

Še do včeraj je bila kadrovska politika kritizirana samo zaradi zaprtosti, funkcionalnega profesionalizma, horizontalne rotacije, dolžine mandata, nacionalnega ključa in podobno. Danes pa slišimo – res da ne pogosto – resna opozorila, da je naša kadrovska politika še vedno prilagojena sistemu administrativnega odločanja, da je volilni sistem nerazumljiv, da ni povezan z delegatskim sistemom, da je brez razrednega bistra.

Osnovna težava našega volilnega sistema je, ali je tisti člen v verigi našega političnega sistema, ki omogoča, da se sklepi na vseh nivojih sprejemajo po »okusu« volilcev, ali ne. Sedanji delegatski sistem je namreč vzdrževal stik od zgoraj navzdol in tako varoval staro dominacijo države nad samoupravljanjem. Razumljivo je, da to slabša motivacijo volilcev, ki zelo hitro uvidijo, da njihova volja nekaj pomeni pri volitvah delegacij v krajevni skupnosti in organizaciji združenega dela, da pa je na občutno nižji »ceni«, ko se voli med kandidati za višje funkcije.

Tako smo priče, da velika večina ljudi voli, ker verjame, da je to njihova državljanska, patriotska dolžnost. To pojasnjuje ponavadi velik odziv, toda anketarji bodo našli dosti takšnih, ki ne vedo koga, kaj in zakaj sploh volijo.

Ljudje se bolj neposredno vključujejo le v kandidacijske postopke za delegacije krajevnih skupnosti in organizacij združenega dela, medtem ko je pri kandidiranju za višje in visoke funkcije še naprej odločujoča vloga raznih koordinacijskih teles in neformalnih skupin. Kako naj potem vedo, za koga glasujejo?

Nekateri jugoslovanski teoretiki menijo, da bi zainteresiranost volilcev bila večja, če bi imela možnost, da sami volijo delegate skupščin (sedaj to delo opravljajo delegacije ali pa kar skupščine same), se pravi, če bi imeli neposredne volitve, več kandidatov za vsako odgovornejšo funkcijo (Titova ideja na 11. kongresu ZKJ, ki se zadnje čase – sicer počasi – ne povsod – začena uvajati) itd. Nedvomno bi tak, neposreden pristop demokratiziral volitve, kajti ne smemo prezreti dejstva, da so posredne volitve (oziroma glasovanje – op. P. A.) izredno sredstvo, da se pod plaščem demokracije pravzaprav odvzame demokracija (Duverger, Les parties politique, Paris 1976, str. 167).

Nedvomno je, da brez sprememb v volilnem, ne bo pomembnih sprememb v kadrovskem sistemu (vemo pa, kaj pomeni kadrovska politika in kadrovski sistem v vsakem političnem sistemu!). Vprašanje je le – kakšne spremembe? Jugoslavija je namreč ena redkih držav, ki niti enih volitev od vojne do danes ni končala, ne da bi pred tem sprejela nekaj novih in dopolnilnih staro predpisov, saj imajo od vojne naprej več kot 350 zakonskih aktov v zvezi z volilnim sistemom.

Na koncu se nam postavlja vprašanje: ali res volimo ali le – glasujemo, kajti, že dolgo je znano, da težava ni v tem, kdo voli, ampak kako se voli tiste, ki vladajo?

PEDJA AŠANIN

Nezadovoljni stanovalci

Upokojenci tarnajo nad slabo hišno upravo in nepravilnim finančnim poslovanjem v stavbi Herbersteinova 14–18

Ob Herbersteinovi ulici stoji lepa štirinadstropna stavba z velikimi terasami in balkoni. V njej je 127 stanovanj, nad polovico je družbenih, okoli 54 pa lastniških. Stanovanjska površina družbenih stanovanj znaša le okoli 2700 kvad. metrov, od skupne stanovanjske površine 7053 kvad. metrov. V stavbi je okoli 60 stanovanjskih enot, vse v družbeni lasti, katerih stanovanjska površina ne presega 40 kvad. metrov. V teh stanovanjih živijo starejši upokojenci, ki so dolgo čakali na stanovanje, mlajši invalidski upokojenci, samske osebe in družine z otroki. Mnogi komaj zmorejo z majhno pokojnino poravnati mesečne stroške obveznosti, zato jim priskoči na pomoč družba. Dobivajo subvencijo za stanarino ali pomoč v drugi obliki.

Nekoliko sem se bala, če bom zmogla z mojo majhno pokojnino plačati višjo stanarino, ogrevanje in stroške za toplo vodo. Do preselitve v novo stanovanje sem te stroške še zmogla. Zdaj pa je vsaka primerjava izključena. Že na prvem obračunskem listu decembra 1984 je bila postavka: 1.000 din za vzdrževanje – kar enotno za tiste, ki plačujejo stanarino in za etažne lastnike, za tiste, ki so se vselili julija in za tiste, ki so se vselili decembra, za tiste s 110 kvad. m površine in za tiste z 29 kvad. metri površine. Tedaj je to znašalo eno tretjino stanarine, oz. eno štirinajstino pokojnine. Tudi stroški za ogrevanje so bili enkrat višji v manjših, kletnih stanovanjih, kot v tistih največjih.

Vse to pa je bilo dovolj za nezadovoljstvo in hudo kri, posebno pri upokojencih. Tako je še danes, po treh letih. Na naših obračunskih listkih so postavke kot npr. stroški vzdrževanja, stroški upravljanja, funkcionalni stroški (hišnik), pa še razni stroški itd. Sploh se obračunski listi v ničemer ne razlikujejo med etažnimi lastniki in nosilci stanovanjske pravice, ki plačujejo stanarino ter z njo zgoraj naštetih postavke. Razvidno je, da stanovalci v družbenih stanovanjih plačujejo nekatere postavke dvakrat. Da je vse še bolj v našo škodo obračunavajo stroške obratovanja po stanovanjski enoti in ne od kvad. metra, hišnika pa kar po osebi.

Zadnje povišanje stanarine meseca novembra za 55 odstotkov so kar izpustili in nam v decembru zaračunali dvakratno. Takšnih igrivih poslovanju si ne želimo, ker so naši žepi skoraj prazni. Tudi pri odvozu smeti želimo obračunavanje po uradni določeni tarifi za kvad. meter.

Stanarino smo vedno plačevali vnaprej, druge stroške pa po uporabi za nazaj. To pa zdaj ne drži. Že 30. aprila napravijo

menujemo se po narodnem heroju Francu Ravbarju, s partizanskim imenom Vitez. Taborniki smo, ki delujemo na Črnučah in v Trzinu že deveto leto. Približno 190 nas je, vključeni smo v dve družini (to so naši najmlajši taborniki), dve četi (v njej so taborniki, stari od 12 do 18 let) in klub (nad 18 let). Starost pri nas torej ni važna, mladi smo vsi, če ne drugače, vsaj po srcu, pomembna pa je volja, delavnost, ljubezen do narave, tovarišstvo. Pridruži se nam lahko vsak, ki mu je ljubša platena streha kot hotel, kiraje hodi peš kot sedi v avtu, ki mu je blizu geslo: NAZAJ K NARAVI.

Vsako zimo organiziramo enotedensko zimovanje na Mali planini in vsako poletje štirinajstredno taborjenje. Štirikrat smo taborili v Bohinju, dvakrat ob Kolpi, enkrat ob Bukovniškem jezeru v Prekmurju in dvakrat v Podbeli pri Kobaridu. Z izbiro različnih krajev spoznavamo svojo ožjo domovino in ljudi po Sloveniji. Redno se udeležujemo eno in večdnevni tekmovalni, kot so npr. Milovanovičev Memorial, nočno orientacijsko tekmovalje, slovenski taborniški partizanski mnogoj, Ivkov memorial, razni mnogoboji, prijateljska srečanja z drugimi taborniki... Vse to poteka v najrazličnejših krajih Slovenije.

Aktivni smo tudi na področju celotne Zveze tabornikov Jugoslavije, saj smo se udeležili že tudi nočnega orientacijskega tekmovalja v Skopju, dveh zletov ZTJ (srečanje jugoslovanskih tabornikov); eden je bil v Tjentištu pri Sarajevu, drugi v Beogradu.

Da se lahko vključujemo v delo Zveze tabornikov Slovenije in Jugoslavije, moramo stalno skrbeti tudi

za izobraževanje na področju taborništv, za kar so zadolženi naši vodniki. Toda izšolati je potrebno tudi vodnike, zadnji vodniški tečaj smo imeli konec novembra 1987, organizirali smo ga v Rakovem Škocjanu.

S pomočjo OK ZSMS Ljubljana-Bežigrad smo tri dni preživeli v prostorih UNZ Postojna, izdali smo tudi svojo skripto s 50 stranmi, tudi to nam je omogočila OK ZSMS Lj.

Za tabornike ni prostora?

Skoraj 200 članov odreda Heroj Vitez s Črnuč ima na voljo sobico s površino 15 kvad. metrov

Bežigrad. Bilo nas je 29, izšolani smo 14 vodnikov in 9 pomočnikov vodnikov. Delo teh treh dni je bilo naporno in strnjeno, tako za predavatelje kot za slušatelje. Sestavljali smo programe dela, listali in brskali po revijah, knjigah, priročnikih, postavljali smo proge za taborniška tekmovalja, pripravljali programe za taborniške večere, skratka, delali smo od jutra do večera, teoretično in praktično. Kljub delu smo si privoščili tudi zabavo. Združili smo prijetno s koristnim, svoje večerne programe smo tudi izvedli in si s tem popestrili delo. Vedno in povsod so namreč najteže pričakovani in najlepši taborniški večeri ob skečih, pesmi in kitari.

Naš trud ni bil zaman, saj je delo že obrodilo sadove. Na Črnučah smo s propagandno akcijo pridobili 35 novih članov, v Trzinu 45 in novopečeni vodniki pridobijo znanje že s pridom uporabljajo. S tem smo privabili k našemu delu tudi najmlajše osnovnošolčke,

starejše osnovnošolce in mlajše srednješolce pa skušamo s tem, ko so postali vodniki, preusmeriti iz razigranih tabornikov v bodoče voditelje naše organizacije. Ob svojem delu se bodo začeli srečevati tudi s problemi, ki jih zaenkrat rešujemo le starejši.

Z vodniškim tečajem smo torej mnogo pridobili: nove člane in novo moč na področju organizacijskih problemov. Naši vodniki so polni energije in novih idej.

V grobem smo predstavili svoje delovanje, ki nam je vsem v veselje, žal pa imamo veliko problemov, ki nam včasih zbijajo voljo in otežkočajo naše delo. Največji problem so prostori, saj se zbiramo v sobici, ki meri manj kot 15 m². Poleti še gre, saj se naša dejavnost odvija v glavnem zunaj, toda ko dežuje, sneži, ko pritiska mraz, se v sobici s tremi mizami, desetimi stoli in eno omaro, stiska tudi po 15 otrok in v enem tednu se nas izmenja v tem prostoru vseh 190, saj poteka naše delo skozi vse leto in vsak vod (skupina tabornikov) ima sestanek enkrat tedensko.

Ceprav že devet let prosimo in upamo na boljše, posluha za rešitev našega problema ne najdemo.

Zadnji tabor smo imeli avgusta 1987 v Podbeli pri Kobaridu, istočasno kot taborniki odreda Jezerska ščuka iz Cerknice. Od tabora dalje smo z njimi v stalnih stikih, sodelovanje z njimi je zelo zanimivo, čeprav imajo manj problemov

kot mi. Toda njim so se vrata odprla pred kratkim. Prav zato nas tolažijo, da bo bolje, ko bomo praznovali 10. obletnico delovanja našega odreda, to je plod njihovih izkušenj. Na žalost v to ne verjamemo, ker nismo v Cerknici, ampak na Črnučah, kjer so nas KS porinile ob stran. Občutek imamo, da smo jim bolj v breme kot v veselje.

Taborniki smo vsi amaterji, trudimo se in delamo, a od tega nimamo razen osebnega zadovoljstva nič. Okoliščine nam jemljejo še tisto voljo, ki nam je po devetih letih ostala, saj se naši najmlajši člani v sobici, veliki 15 m² ne morejo niti premikati, za starejše (15, 16 let) pa ne moremo organizirati nobene zabave ali debate. To je razlog, da številno članstva stalno niha. Člani odhajajo v organizacije z boljšimi pogoji ali pa se potikajo po lokalih. Kdo je torej kriv, da je današnja mladina tako »pokvarjena« in tako drugačna kot včasih?

Energija, ki jo nekateri vlagamo v delo pri tabornikih, ne pokaže rezultatov kot bi jih, če bi imeli urejene osnovne stvari. Ker smo po toliko letih pisanja prošnje na krajevne skupnosti že obupali, smo se obrnili na občinske organe (SZDL, ZSMS), ki so imeli posluh za nas, stopili so na našo stran v borbi za pravice. Upamo le, da ne bodo obupali kot že mnogi starši naših članov, ko se bodo soočili s krajevno oblastjo.

Ob tej priložnosti pozivamo vse Črnučane, ki mislijo, da bi se stvari lahko uredile po drugi poti, vse, ki jim ni vseeno ali obstajamo ali ne, da nam priskočijo na pomoč. Mi pa bomo lahko svojo energijo usmerili v kvalitetnejše delo z mlajšimi.

Hočemo biti boljši, zakaj nam tega ne dovolite...

obračun uporabe vode, za odvoz smeti, elektriko v skupnih prostorih, delo čistilke, hišnika in podobno za mesec maj. Menim, da zdaj niso čaši za akontacijo. Velja naj: najprej uporaba, nato pa račun in poravnava v osmih dneh.

Tudi s plačevanjem s položnicami nismo zadovoljni. Sleherni posameznik in skupnost stanovalcev ima s tem načinom plačevanja le nepotrebne stroške za položnice in poštino. Poleg tega pa nam tako poslovanje onemogoča vsako pojasnilo ali pritožbo, saj blagajničarke niti ne poznamo.

Zaradi vseh teh nepravilnosti smo nosilci stanovanjske pravice že pred leti zahtevali, da zaradi strokovne usposobljenosti vodi blagajniške posle Stanovanjsko podjetje. Če pa boste zdaj vprašali kaj dela zbor stanovalcev, da lahko pride do takih nepravilnosti, vam odgovorim, da so tudi v Agrokomercu imeli delavsko samoupravljanje.

UPOKOJENKA TAJA

POVEJMO NARAVNOST

Gluha kilometraža

Ustavilo me je pisanje piscev uradnih dokumentov, ki želijo popolnoma samoupravna sporočila tako namazati, da se jih še razbrati ne bo dalo.

Veliko se govori o spremembi jugoslovanske ustave iz leta 1974 – spremembi na razumljivejšo, upajmo. Stavki v njej so namreč tako dolgi, da tudi po dobrih treh straneh dolgo iščemo piko.

Oseba, ki je skušala ugotoviti, ali je njegovo delovanje v skladu z ustavo ali ne, je ugotovila, da je v enem takih stavkov 488 besed in dodaja, da je stavek z 200 besedami uspelo pisati Joyceu in Faulknerju, pa še to le po enega na knjigo.

Toda nekaj popolnoma drugačnega je, če piše take stvari odlični stilist, ki ne uporablja pri takšnem umetniškem ustvarjanju uradne latovščine, političnega žargona in revolucionarnega govornišva – ugotavlja oseba, ki tudi svoje napore pri skušanju razumevanja ne zna opredeliti za skladne ali neskladne z ustavo.

O našem – nekoliko manjšem – izvozu pišejo časnikarji tako: Pričakujejo, da se bo tak tempo rasti industrijske proizvodnje nadaljevali tudi do konca leta, ker so zaloge reprodukcijskega materiala precejšnje.

Naj tu povem, da je reprodukcija – obnavljajoča se produk-

cija – torej obnavljajoč odnos med človekom in naravo, ki se kaže kot proces zavestnega in organiziranega delovanja človeka na naravo s sredstvi za produkcijo, z namenom ustvarjati materialne dobrine za zadovoljevanje človekovih potreb.

Ali lahko torej med reprodukcijo štejemo tudi ustavne listine, polne zavestnega in organiziranega delovanja človekovega znanja in višje umetniške sposobnosti?

Stara Sokratova misel pravi, da je treba, da bi se lahko ukvarjali z višjimi stvarmi – torej tudi z umetnostjo – imeti najprej poln želodec.

Umetnikovo delo si lahko razlaga vsak po svoje. To pa nam toliko lažje uspe, če o tem beremo tako:

Če so njegovi grafični listi zgodnjih sedemdesetih let še značilna poetično preinterpretirana ekspresivnost mladostnega notranjega doživljanja, se v zadnjih zbirkah vse bolj utrjuje čvrsta zgradba v filozofsko abstraktni distanci, kakršno zmorejo zreli leta.

Skušala sem »to«, naj temu tako rečem – prevesti, pa se mi še vedno zatika:

Če so njegovi grafični listi zgodnjih sedemdesetih let še vedno pesniško prerazlagana izrazitost notranjega mladostnega doživljanja, se v zadnjih zbirkah vse bolj utrjuje čvrsta zgradba v filozofsko nejasni razdalji, kakršno zmorejo zreli leta.

Toda tudi našim možganom bi lahko malce prizanesli in stavek še malce poenostavili, npr. takole:

V zgodnjih sedemdesetih letih se kaže v njegovem delu pesniško doživljanje mladosti, zadnje zbirke pa kažejo njegovo filozofsko nadarjenost zrelih let.

Žalostno je, da slednja nagnjenja – filozofska namreč – uporabljajo tudi še nezreli. Morda zato, da bi prišli z imeni v časopis?

Željo po znanju ima večina od nas, toda, če se bomo v tako izobraženem jeziku pogovarjali tudi v gostilnah, nam ne bo preostalo drugega, kot da bomo dragoceni čas porabljali za učenje prijateljevih pijanih modrosti.

Na gimnaziji sem po skromnem odgovoru, ki sem ga podarila profesorju, dobila še skromnejši komentar, ki se je glasil: SAPI-ENTI SAT. Zdaj, ko vem, da to pomeni – ZA MODREGA DOVOLJ – se temu smejim.

IRENA MRAZ

Naš naslov:

ZBOR OBČANOV
Linhartova 13
61000 Ljubljana